

Onlar, bizim çocuklarımız!

Türk toplumunda eşcinsellik üzerine konuşabilmek!

Homoseksualiteit bespreekbaar maken in de Turkse gemeenschap

Het zijn onze kinderen!

COLOFON

Uitgever

Inspraakorgaan Turken in Nederland (IOT)
Maliebaan 13, 3581 CB Utrecht
Telefoon: 030 234 3625
Fax: 030 670 0517
E-mail: info@iot.nl
Internet : www.iot.nl

Tekst

Ahmet Azdural, Harm van Zuthem

Vormgeving & Druk

Drukkerij Dizayn, Schiedam

© IOT, mei 2014

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/
of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie,
microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande
toestemming van de uitgever.

Eşcinsel olma özgürlüğünü DESTEKLİYORUZ!

Wij komen op voor de vrijheid om HOMO TE ZIJN!

INSPRAAKORGaan TURKEN
Maliebaan 13, 3581 CB UTRECHT
www.iot.nl • info@iot.nl

"VAN EU NAAR LOKAAL"

Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.

Grondwet, artikel 1

Voorwoord

Homoseksualiteit is geen gemakkelijk onderwerp in de Turkse gemeenschap. Voor niemand. LHBT's worstelen met hun geaardheid en vinden het moeilijk om daar openlijk voor uit te komen. Moslims worden heen en weer geslingerd tussen geloofsvoorschriften enerzijds en anderzijds hun sympathie met mensen die hun identiteit alleen in het verborgene kunnen beleven of vanwege hun geaardheid worden buitengesloten. Maar we moeten over homoseksualiteit en de acceptatie van homo's spreken. Het kan niet zo zijn dat we de beginselen van zelfbeschikkingsrecht en gelijkberechtiging, waar we als Turken vaak een beroep op doen, aan een deel van onze gemeenschap onthouden. De verhalen die tot ons komen over de behandeling van homo's in onze gemeenschap zijn schrijnend. Daar mag niet langer over gezwegen worden.

Er wordt aan het IOT vaak gevraagd: 'Hebben we als Turkse migranten nu echt niets beters te doen dan praten over homoseksualiteit?' De homo's zijn ook een deel van onze gemeenschap, is dan ons antwoord. Het IOT komt in actie bij discriminerende kortingen op het inkomen van ouderen. Er zijn 20.400 Turkse pensioengerechtigden in Nederland. Wij strijden tegen de werkloosheid. Er zijn 26.000 Turkse werklozen. Wij komen in het geweer als weduwen in Turkije een deel van hun Nederlandse uitkering kwijtraken. In Turkije hebben 605 ouderen een nabestaandenuitkering. Is het dan raar als we ook

opkomen voor de naar schatting 22.000 Turkse homo's in Nederland?

Deze brochure geeft een indruk van de activiteiten van het IOT en Turkse organisaties om homo's een volwaardige plaats te geven in onze gemeenschap.

De ernst en de diepgang van de gesprekken die overal zijn gevoerd zijn, voor een belangrijk deel te danken aan de inbreng van de leden van de GSA. Met name voor de homo's onder hen waren het niet altijd gemakkelijke gesprekken. Graag spreken wij onze bewondering uit voor de bestuurders van Turkse organisaties die de discussie zijn aangegaan. Zij hebben moed en leiderschap getoond in de beste tradities van onze voorvaderen. Ik wil graag de honderden vrijwilligers bedanken die het project hebben gedragen.

Wij hebben ons project uitgevoerd samen met vele partners. Graag bedenk ik partners zoals COC, Samenwerkingsverband Marokkanen in Nederland en Vluchtelingenorganisaties Nederland, voor de plezierige samenwerking.

Emre Ünver

Voorzitter Inspraakorgaan Turken (IOT)

Önsöz

Türk toplumunda eşcinsellik üzerine konuşmak kolay değildir. Aslında genel olarak bu konu üzerine görüş belirtmek bir çok insan için kolay değildir. LGBT (Lezbiyen, gey, biseksüel, transseksüel) bireyleri de cinsel yönelimlerinden bahsederken zorlanmaktadırlar. Müslümanlar açısından bu daha da zordur. Bir yandan dini kurallar ve yasaklar, diğer yandan, cinsel eğilimleri gereği toplumdaki dışlanan ve gizlice yaşamak zorunda kalan insanlara duyduğumuz sempati arasında bocalarız. Buna rağmen eşcinsellerin varlığını kabullenmek, sorunlarını konuşmak zorundayız.

Hollanda'da azınlık olarak yaşayan, herkesin kendi geleceğini belirleme hakkı ve eşit muamele isteyen bir grubun üyeleri olarak, kendi toplumumuz içindeki bazı grupların bu gibi temel insan haklarına saygı talebine duyarsız kalmamız mümkün değildir. Türkiye kökenli eşcinsellerin toplumumuzda yaşadıkları sorunlar, bize yansıyan acı hikayeleri yürekleri sızlatmaktadır. Bu konuyu daha fazla görmezden gelmemiz, sessiz kalmamız artık mümkün değildir.

Bu konuyla ilgili çalışma yaptığımız duyanlar, IOT'ye bazen sorarlar; "Hollanda'da eşcinsellikten başka sorunumuz kalmadımı da bu konuyu gündeme getiriyorsunuz?" diye. Bu soruya yanıtımız her zaman, 'Eşcinseller de toplumumuzun bir parçasıdır' şeklinde olmuştur.

IOT olarak yaşlılarımızın ödeneklerinde yapılan ayrımcı

kısıtlamalara karşı her zaman mücadele ettik. Hollanda'da 20.400 dolayında emeklilik yaşına gelmiş yaşlımız bulunmaktadır. Bunun gibi işsizliğe karşı da mücadele ediyoruz. Hollanda'da 26 bin dolayında vatandaşımız işsiz durumda. Türkiye'de yaşayan ve Geride Kalanlar Ödeneği (Dulluk) alan 605 kişinin aylığında yapılan kısıtlamaya karşı da mücadele ettik. Tüm bu alanlarda hak mücadelesi yaparken, Hollanda'da sayıları 22.000 dolayındaki Türk eşcinsellerin sorunlarına neden değinmeyelim ki?

Elinizdeki bu kitapçık, IOT ve Türk kuruluşlarının, eşcinsellerin eşit konuma gelebilmeleri amacıyla yaptığı çalışmalar hakkında fikir vermesi amacıyla hazırlanmıştır.

Yapılan çalışma ve konuşmaların önemli bir bölümü, GSA (Gay Straight Alliance - Eşcinseller Dayanışma Grubu) üyeleri tarafından gerçekleştirilmiştir. Özellikle bu grup içerisinde yer alan eşcinseller için toplantılara katılarak, konuşmalar yapmak hiç te kolay olmadı. Bu arada tüm bu toplantıları düzenleyen, tartışmalara katılan Türk kuruluşları yöneticilerini de bu örnek çabalarından dolayı tebrik ediyoruz. Tam bir liderlik örneği sergileyen yöneticilerimizi, bu cesaretlerinden dolayı kutluyoruz. Elbette, bu çalışmalara destek veren yüzlerce gönüllü de unutmamak gerekiyor.

Bu proje kapsamında değişik kuruluşlarla birlikte çalıştık. Bu güzel çalışmadan dolayı, COC, SMN ve VON kuruluşlarına da ayrıca teşekkür ediyoruz.

Emre Ünver / IOT Başkanı

Bespreekbaar maken van homoseksualiteit

Het IOT heeft een lange geschiedenis als het gaat om de emancipatie van Turkse homo's. Twintig jaar geleden werd een advies uitgebracht aan de Nederlandse regering. De afgelopen jaren heeft het IOT zelf actie ondernomen om homoseksualiteit in de Turkse gemeenschap bespreekbaar te maken. De verhalen van Turkse homo's en lesbiennes zijn vaak vreselijk om te horen. Velen leiden een dubbelleven en houden hun ware gevoelens voor hun dierbaren verborgen. Jongeren die uit de kast komen worden gedwongen te trouwen, verstoten uit hun familie en soms met de dood bedreigd. Ouders denken dat ze hun kinderen een verkeerde opvoeding hebben gegeven, voelen zich schuldig en schamen zich voor hun omgeving. Al die pijn en verdriet zijn niet nodig als we bereid zijn elkaar te accepteren zoals we zijn.

Eşcinsellik üzerine konuşabilmek!

IOT'nin eşcinsellerin eşit haklar mücadelesine destek amaçlı çalışmaları yıllar önce başlamıştır. IOT, bu konudaki ilk tavsiye raporunu bundan 20 yıl önce Hollanda Hükümetine sunmuştu.

Son yıllarda bu konuda daha çok inisiyatif alan IOT, çalışmalarını eşcinselliğin toplumumuzda konuşulabilmesi üzerine yoğunlaştırmıştır. Bunda da özellikle Türk gey ve lezbiyenlerin yaşadıkları acılar etkili olmuştur. Bu grubun büyük çoğunluğu, duygularını ve cinsel yönelimlerini en yakınlarından, sevdiklerinden bile gizliyor ve sanki iki farklı dünyada yaşıyor. Cinsel yönelimini dışa yansıtan gençler, evlenmeye zorlanıyor, ailesinden uzaklaştırılıyor, bazen şiddet ve hatta ölüm tehditleri bile alıyorlar.

Çocuklarının farklı eğilimlerini öğrenen anne ve babalar da büyük acılar yaşıyorlar. Bazen çocuklarına yanlış eğitim ve terbiye verdiklerini düşünerek derin bir üzüntü duyuyor ve kendilerini suçlu hissediyorlar. Aslında herkesi olduğu gibi kabullenmeyi öğrenebilsek, tüm bu acı ve sıkıntıları yaşamaya gerek kalmayacak.

Sinds de zomer van 2013 zijn 30 gespreksbijeenkomsten gehouden waaraan is deelgenomen door 988 mensen. De verslagen geven een beeld van soms heftige, maar altijd betrokken en gewetensvolle gesprekken. Aanvankelijk vonden veel deelnemers het een moeilijk onderwerp om openlijk over te spreken. Die reserve sloeg meestal gauw om in opluchting. Tijdens veel bijeenkomsten werd aan het eind opgemerkt dat men blij was eindelijk eens serieus over homoseksualiteit te hebben kunnen spreken. Vaak werd de wens geuit om een nieuwe bijeenkomst te beleggen, omdat nog veel vragen onbeantwoord waren gebleven.

Ayşe: Aliabi, kunt u het wel met een vrouw?’

Ali: ‘Homoseksualiteit is niet in de eerste plaats een kwestie van seks, maar van liefde tussen volwassen mensen.’

Ayşe: ‘Maar dan had u had toch niemand hoeven vertellen dat u homo bent? Dan had u gewoon kunnen trouwen en kinderen krijgen.’

Ali: ‘Afgezien van mijn eigen gevoelens, had ik dan een vrouw het recht ontnomen samen te leven met iemand die werkelijk van haar kan houden.’

Homoseksualiteit is voor de Turkse gemeenschap geen gemakkelijk onderwerp

Het is voorgekomen dat een organisatie geen homoseksuele spreker van de GSA wilde ontvangen. Die bijeenkomst is niet door gegaan. Het is ook voorgekomen dat een deel van de aanwezigen de zaal verliet, of dat enkele ouderen protesteerden toen een lesbische spreker aan het woord kwam.

Maar het omgekeerde kwam vaker voor. In Eindhoven verklaarden de aanwezige vrouwen dat ze nog een bijeenkomst over het onderwerp wilden houden, nu met een homoseksuele spreker van de GSA. Tijdens de meeste bijeenkomsten heeft een Turkse homoseksueel zijn of haar levensverhaal verteld.

Dat werd dat door de gespreksdeelnemers heel erg op prijs gesteld. Na afloop verzochten deelnemers veelvuldig dat ze blij waren eindelijk eens over homoseksualiteit te hebben gesproken.

Kuruluşlarımız tarafından 2013 yılı yaz aylarından itibaren düzenlenen 30 toplantıya 988 kişi katıldı. Toplantı raporları, eşcinsellik konusunda yapılan tartışmaların bazen çok hararetli olmasına karşılık, herkesin konuya büyük bir ilgi ve duyarlılık gösterdiğini ifade ediyor. Genel olarak hemen hemen tüm katılımcılar önce konu üzerine konuşmaya zorlandıklarını belirtiyorlar. Ama konuşmanın ilerleyen bölümlerinde bir rahatlama görülüyor ve herkes bu konudaki düşüncelerini paylaşmaya başlıyor. Bir çok toplantının sonunda katılımcılar, eşcinsellik üzerine ilk kez ciddi şekilde konuşabildiğini söyleyerek, daha çok konuya değinmek istediğini, bir daha ne zaman böyle bir toplantının yapılacağını soruyordu.

Ayşe: 'Ali abi, bir kadınla yatabiliyormusunuz?'
Ali: 'Eşcinsellik ilk aşamada seks değil, iki yetişkin arasındaki sevgi ve aşk ile ilgilidir.'
Ayşe: 'Eşcinsel olduğunuzu kimseye anlatmadan da yaşayabilirdiniz? Hatta normal şekilde evlenip, çoluk çocuk sahibi bile olabilirdiniz.'
Ali: 'Hadi benim duygularımı bir kenara bırakalım. O zaman bir başka kadının, onu gerçekten seven birisi ile mutlu olma, yaşama hakkını elinden almış olmaz mıydım?'

Eşcinselliği Türk toplumunda gündeme getirmek kolay olmadı

Yapılan çalışmalar sırasında bir kuruluş Türk GSA grubundan eşcinsel bir kişinin konuşmacı olarak katılamayacağını belirttiği için, toplantı son anda iptal edilmek zorunda kaldı. Bir toplantıda katılımcıların bir bölümü konuyu protesto amacıyla salonu terk etti. Bir toplantıda da lezbiyen bir kişinin konuşması özellikle bazı yaşlı katılımcılar tarafından protesto edildi.

Bunlara karşılık toplantılar sırasında güzel dayanışma örnekleri de yaşandı. Eindhoven'daki etkinliğe katılan kadınlar, bu konuyla ilgili bir toplantı daha düzenlemek istediklerini ve özellikle bu toplantıya GSA üyesi eşcinsellerin konuşmacı olarak katılmasını istediler. Toplantıların çoğunda bir Türk eşcinsel kendi hayat hikayesini anlattı. Katılımcılar, genel olarak bireylerin hayat hikayelerini anlatmalarını takdir ettiklerini belirterek, cesaretlerinden dolayı kutladılar. Bir çok toplantının sonunda katılımcılar, eşcinsellik konusunu ilk kez ciddi şekilde konuşmuş olmaktan duyduğu memnuniyeti de getirdi.

De organisaties die aan het project hebben meegedaan hebben elk gekozen voor een eigen benadering. Soms stond de liefde van ouders voor hun kinderen centraal, andere organisaties kozen voor een benadering vanuit de mensenrechten of gelijke rechten en gelijke behandeling, veel alevitische organisaties gingen uit van de liberale traditie van de stroming in de Islam die zij vertegenwoordigen, andere organisaties kozen een theologische invalshoek, weer anderen namen als uitgangspunt respect in de sport.

De bijeenkomsten werden bijgewoond door iemand van de Gay Straight Alliance, die ervaring en deskundigheid inbracht. De gesprekken waren mede daardoor van een veel hoger niveau dan in 2011 en 2012, toen door Turkse organisaties een serie van 27 plaatselijke bijeenkomsten is gehouden.

In zijn diepste kern veroordeelt de Islam niet-heteroseksuele intimiteit niet. In plaats daarvan wordt deze omarmt als onderdeel van een Goddelijk plan. Islam in zijn ware betekenis van vrede en rechtvaardigheid, komt tegemoet aan de individuele seksuele geaardheid als onlosmakelijk onderdeel van de biologische en psychologische gesteldheid.

Muhsin Hendricks in Islamic Texts

Eşcinsellik konulu etkinlikleri düzenleyen kuruluşların hepsi, kendilerine özgün şekilde konuya yaklaştılar. Bazı kuruluşlarımız anne ve babanın çocuk sevgisini esas aldılar, bazıları insan hakları ve eşit haklar perspektifinden konuya yaklaştılar, bir çok Alevi derneği daha liberal bir islam anlayışından hareketle, diğer bazıları ise teolojik açıdan, bir başka kuruluşumuz da sporda saygı noktasından hareketle konuyu kendi tabanı içinde gündeme getirdi.

Eşcinselliğin konuşulduğu her toplantıda, bu alanda uzmanlık ve birikimi olan GSA (Eşcinsel Dayanışma Grubu) grubu üyesi bir kişi hazır bulundu. Bu nedenle de toplantılar bilgi ve tartışma seviyesi bakımından önceki yıllarda yapılanlardan daha yüksek oldu. (2011-2012 yıllarında 27 toplantı düzenlenmişti)

İslamın özünde, heteroseksüel olmayan ilişkiler reddedilmiyor. Bunun yerine ilahi bir planın parçası olarak görülüyor. İslam, gerçek anlamda, barış ve adalet dinidir. Bu nedenle bireylerin cinsel yönelimlerini, biyolojik ve psikolojik oluşumlarının ayrılmaz bir parçası olarak benimser.

İmam Muhsin Hendricks Islamic Texts

Met de stelling 'Homoseksuele mannen en lesbische vrouwen moeten hun leven kunnen leiden zoals zij dat willen' is een meerderheid van de Turken in Nederland (54 procent) het eens. Dat is lager dan het aantal Nederlanders dat het met de stelling eens is (91 procent), maar een stuk hoger dan de gemiddelde opvatting in Turkije (34 procent)¹.

Een tolerante houding jegens homo's is dus onder Turkse migranten eerder regel dan uitzondering. Maar met homoseksualiteit in de eigen kring hebben Turkse migranten meer moeite. Een kind met een partner van hetzelfde geslacht zou 75 procent een probleem vinden. Voor 17 procent van de Nederlanders is een homoseksueel kind een probleem.

'Wat doe je als je kind homo is? Die vraag werd mij gesteld in aanwezigheid van honderden mensen. Iedereen wist dat ik moslim was en vertegenwoordiger van de moslims. Wat kon ik zeggen? 'Als je kind homo is blijft het je kind. Dat de islam het verbiedt en de Turkse cultuur het afkeurt vind ik moeilijk. Maar het blijft je kind. Je houdt nog steeds van hem en je wilt hem zijn familie niet ontzeggen.'"

Raşit Bal - SH 137

¹ *Dichter bij elkaar?*, SCP 2013 en *Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland*, SCP 2011.

“Eşcinsel erkek ve kadınlar istedikleri şekilde yaşayabilmelidirler” şeklindeki bir soruya Hollanda’lı Türkler’in yarıdan fazlası (Yüzde 54) ‘Evet’ cevabı veriyor. Bu oran Hollandalılar’dan daha az (Yüzde 91) ama Türkiye’deki Türkler’den (Yüzde 34) ise daha yüksek.

Bu oranlar, Türklerin genel olarak eşcinselliğe yaklaşımının hoşgörülü olduğunu ifade ediyor. Ama bu kişinin kendi çevresinde olunca durum değişiyor ve daha büyük bir kesim kabullenmede zorlanacağını belirtiyor. Araştırmaya katılan Türklerin yüzde 75’i çocuğunun eşcinsel olmasını bir sorun olarak görüyor. Hollandalıların yüzde 17’si çocuğunun eşcinsel olmasını bir sorun olarak değerlendiriyor.

“Çocuğun homoseksüel ise ne yaparsın? Bana bu soru yüzlerce insanın bulunduğu bir yerde soruldu. Herkes biliyordu, benim müslüman olduğumu ve orada müslümanları temsil ettiğimi. Ne diyebilirdim ki? Çocuğum homo olduğunda, çocuğum olmaktan çıkmıyor. İslam’ın onu yasak etmesinden ve Türk kültüründe ileri düzeyde kınanmasından dolayı üzüldürüm, ama o benim çocuğumdur. Onu halen severim ve ailesinden mahrum bırakmam’ dedim.”

Raşit Bal - SH 137

Een Turkse Gay Straight Alliance

Een Gay Straight Alliance staat voor veiligheid. De veiligheid om te kunnen zijn wie je bent. De GSA wordt gevormd door Turkse homo's en hetero's die samen opkomen voor seksuele diversiteit. Vrijheid is van iedereen. Ieder voor zich komen zij in hun eigen omgeving op voor de vrijheid om homo te zijn. In de omgeving waar ze werken of studeren, in hun familie of in het verenigingsleven. Regelmatig komen zij bij elkaar om hun ervaringen te bespreken, om onze ervaringen aan nieuwe leden over te dragen, om van elkaar te leren en nieuwe initiatieven te bespreken. Daarbij werken ze nauw samen met Turkse organisaties die op dit punt activiteiten houden.

Uit onderzoek blijkt dat in alle landen en onder alle volken 6% van de mannen en 5% van de vrouwen homoseksueel is. Een kleine rekensom leert dat er dan in Nederland rond de 22.000 Turkse homo's moeten zijn.

'Wij Turken weten wat het is om gediscrimineerd en buitengesloten te worden. Hoe lang vechten wij al voor gelijke rechten in Nederland? Wij zouden de eersten moeten zijn om te erkennen dat homo's recht hebben op een eigen leven.'

Türk Eşcinseller Dayanışma Grubu GSA (Turkse Gay Straight Alliance)

Türk GSA Grubu genel olarak güvenli bir ortamın yaratılması için uğraşır. Hissettiğin gibi yaşayabileceğin ortamın oluşması. Türk eşcinseller ile heteroseksüellerden oluşan GSA Grubu, farklı cinsel yönelimlerin olduğunu savunur. Özgürlük herkes içindir. GSA üyesi her birey, kendi çevresinde eşcinsel olma özgürlüğünü savunur. Bu çalışma hayatı, okul, aile veya dernek çevresi olabilir. Türk GSA Grubu düzenli olarak bir araya gelerek karşılıklı bilgilendirme ve görüş alışverişinde bulunur ve deneyimler yeni üyelerle paylaşılır. Ve bu alanda etkinlikleri düzenleyen Türk kuruluşları ile de birlikte çalışılır.

Araştırmalar, tüm dünya ülke ve halklarında erkeklerin yüzde 6'sı, kadınların da yüzde 5'nin eşcinsel olduğunu gösteriyor. Buna göre basit bir hesapla, Hollanda'da Türkiye kökenli 22.000 eşcinsel bulunuyor.

'Biz Türkler ayrımcılığın, dışlanmanın ne olduğunu iyi biliriz. Hollanda'da kaç yıldır eşit haklar için mücadele ediyoruz? Eşcinsellerin kendi hayatlarını yaşama hakkına en önce biz saygı göstermeliyiz.'

Methodiek

Op basis van de ervaringen die tijdens alle gesprekken is opgedaan is een methodiek ontwikkeld voor het bespreekbaar maken van homoseksualiteit in de Turkse gemeenschap. Deze methodiek gaat er van uit dat het gesprek moet aansluiten bij de leefwereld van de deelnemers. Het mag geen voorlichting zijn, geen 'preek' van een externe partij – het bestuur van een organisatie kan zélf verantwoordelijkheid nemen voor het gesprek. Opkomen voor vrijheid en gelijkheid is immers een gewone burgerplicht die voor alle ingezetenen van Nederland geldt. Soms is een zijdelingse benadering het beste, bijvoorbeeld via het thema Communicatie in het gezin. Homoseksualiteit is immers niet het enige onderwerp waarover in families systematisch wordt gezwegen. Het gebrek aan communicatie wordt door veel ouders en hun kinderen gezien als een probleem dat een bedreiging vormt voor de onderlinge relaties. Er moet geen confrontatie plaats vinden met het gedachtegoed van een groepering, maar binnen dat gedachtegoed moet ruimte worden gemaakt voor de acceptatie van homo's. Het is wel goed dat gesprekken wordt begeleid door iemand die verstand van zaken heeft. De methodiek is te bestellen bij het IOT.

Jale: 'Een cliënt van me wil scheiden. Hij is getrouwd met een lieve vrouw en heeft twee bloedjes van kinderen. Maar hij is doodongelukkig, omdat hij naar een man verlangt. Wat moet hij doen?'

Mannen: 'Hij moet zich beheersen.' 'Hij moet bidden tot God.' 'Laat hij naar de dokter gaan.'

Vrouwen: 'Hij moet scheiden.' 'Dit is geen leven voor zijn vrouw.' 'Vrouwen hebben ook behoeften.'

Jale: 'Was het niet beter geweest als hij voordat hij trouwde uit de kast was gekomen?'

Mannen en vrouwen: 'Jaaa!'

Jale: 'Maar wat denkt u dat er dan was gebeurd in zijn familie?'

Metodik

Düzenlenen toplantılarda elde edilen deneyimlerden hareketle, eşcinselliğin Türk toplumunda konuşulabilmesini sağlamak amacıyla bir metodik (Yöntem) geliştirildi. Bu metodik, konunun görüşüldüğü grubun yaşam çevresiyle uyumlu olmasını esas alır. Bir bilgilendirme, dışardan birinin öğüt vermesi şeklinde değil, toplantıyı düzenleyen kuruluş yönetiminin sorumluluk alması düşüncesine dayanır. Aslında, özgürlük ve eşitlik ilkesine sahip çıkmak, Hollanda'da yaşayan her vatandaşın sorumluluğudur.

Bazen, konuyu dolaylı şekilde gündeme getirmek gerekebilir. Örneğin, bu "Aile içi iletişim" konusu etrafında olabilir. Çünkü eşcinsellik, aile içinde sistematik olarak üzerine konuşulmayan tek konu değil.

Aile bireyleri arasındaki iletişim eksikliği, ebevyenler ve çocuklar tarafından sıkça aile içinde bir çok sorunun nedeni olarak gösterilmektedir. Burada amaç aile bireyleri arasındaki farklı düşüncelerin çatışması değil, ama mevcut düşünce yapısı içinde, eşcinselliğin kabulünün sağlanmasıdır. Bu nedenle tartışmaların, bu konularda uzmanlaşmış kişiler tarafından yönetilmesi önemlidir. Sözü edilen metodik IOT'den temin edebilir.

Jale: 'Bir adam yardım için bana geldi; İyi bir kadınla evli ve çok güzel iki de çocukları var. Ama kendisini müthiş mutsuz hissediyor, çünkü başka bir erkeğe aşık. Şimdi bu adam ne yapmalı?'

Erkekler: 'Kendine hakim olmalı.' 'Allah'a dua etmeli.' 'Doktora gitsin.'

Kadınlar: 'Eşinden ayrılırsın.' 'Bir kadın için dayanılmaz bir durum.' 'Kadınların da bazı ihtiyaçları var.'

Jale: 'Peki, Bu adam evlenmeden önce eşcinsel olduğunu söyleyebilse daha iyi olmaz mıydı?'

Erkekler ve kadınlar birlikte: 'Evet!'

Jale: 'Peki eşcinsel olduğunu söylese ailesi nasıl karşılardı?'

Leiden 18 maart 2012

“De onderstaande organisaties uit de Turkse gemeenschap hebben in de afgelopen periode activiteiten ondernomen om homoseksualiteit in de kring van hun leden bespreekbaar te maken.

Wij rekenen het op tot onze taak om op te komen voor de gelijkberechtiging, het geluk en het zelfbeschikkingsrechten van individuen. Dat blijven we doen, ondermeer door de kennis over homoseksualiteit te vergroten en vooroordeel te bestrijden, en door regelmatig gespreksbijeenkomsten over het onderwerp te houden.

Niemand mag vanwege zijn seksuele geaardheid verstoten worden door zijn dierbaren of door onze gemeenschap. Het is onmenswaardig dat kinderen en ouders uiteengedreven worden door roddel en achterklap. Jongeren mogen niet door angst voor sociaal isolement belemmerd worden om uit de kast te komen.”

LEIDEN PROTOKOLÜ

Hollanda, 18 Mart 2012

Hollanda'da değişik alanlarda faaliyet gösteren ve aşağıda ismi bulunan sivil toplum kuruluşları, geçtiğimiz dönemde kendi kitle tabanında 'eşcinsellik' konulu etkinlikler düzenleyerek, bu alanındaki sorunları tartıştık.

Herkes gibi, eşcinsellerin de eşit haklara sahip olmaları, huzur içinde yaşamaları ve bireyin kendi hayatını belirleme hakkına sahip çıkarak bizim bir görevimizdir. Bu doğrultuda gerekli bilincin oluşması ve yaygınlaşması, ön yargıların giderilmesi amacıyla düzenli olarak tartışma toplantıları düzenleyeceğiz.

Cinsel tercihlerinden dolayı kimse sevdiği ve içinde yaşadığı çevre tarafından dışlanamaz. Çocukların ön yargı veya gerçeği yansımayan söylentiler sonucu, kendi aile ve dost çevrelerinden uzaklaşmaları insanlık onuruna aykırıdır. Gençlerin dışlanma korkusu nedeniyle, toplumdaki uzak gizli bir hayat sürmek zorunda kalmaları kabul edilemez.

Tijdens de gesprekken bleek dat de Turkse gemeenschap een grote informatieachterstand heeft als het gaat om homoseksualiteit. Veel deelnemers wisten niet dat je als homo wordt geboren. Men dacht bijvoorbeeld dat homoseksualiteit een ziekte is, soms zelfs een besmettelijke ziekte. Ook deelnemers die positief stonden tegenover de acceptatie van homo's dachten dat soms.

'Wij Turken zijn dol op Zeki Müren, Cemil İpekci en Bülent Ersoy. We zingen met hen mee, we huilen als zij hun droevige liederen zingen en dansen op hun vrolijke gezangen. Het zijn mensen waar we gek op zijn, maar we willen niet dat onze familieleden net als hen zijn.'

'Toen ik 17 was heb ik mijn ouders verteld dat ik homoseksueel ben. Mijn ouders hebben me toen naar Istanbul gestuurd om 'te genezen'. Na 4 maanden heb ik gezegd dat ik 'genezen' was en mocht ik terugkeren naar Nederland. In Nederland had ik in het geheim contact met andere mannen. Al gauw kwam mijn vader hierachter en werd ik onder bedreiging van een mes het huis uit gezet. Na 7 jaar is het contact met mijn vader weer hersteld en zag ik hem weer af en toe.'

Tartışmalı toplantılarda federasyonların yerel yöneticileri ilginç olduğu kadar önemli bir rol üstlendiler. Katılımcıların şüpheye düştükleri veya bazı konularda karşı tavır almaları üzerine ayağa kalkarak eşcinselliğin konuşulması gerektiği yönünde güçlü çıkışlar yaptılar.

Toplantılarda ortaya çıkan bir diğer nokta da, eşcinsellik konusunda katılımcıların yetersiz bilgilere sahip olduklarıydı. Örneğin bir çok katılımcı eşcinselliğin doğuştan olduğunu bilmiyordu. Bazı insanlar eşcinselliği bir hastalık olarak, bazıları ise bulaşıcı bir hastalık olarak bildiğini söylüyordu. Bazen eşcinselleri anlayışla karşıladığını söyleyenler arasında bile bunu bir hastalık olarak bildiğini söyleyenler oluyordu.

'Biz Türkler, Zeki Müren, Cemil İpekçi ve Bülent Ersoy'u çok severiz. Onların şarkılarıyla hüzünlenir, neşeli şarkılarına eşlik eder, yeri geldiğinde oynarız. Ama kendi aile bireylerimizin onlar gibi olmasını istemeyiz.'

'17 yaşımdayken anne ve babama eşcinsel olduğumu söyledim. Ailem beni hemen iyileşmem için İstanbul'a gönderdi. 4 ay sonra iyileştiğimi söyledim ve Hollanda'ya geri gelmeme mücadele ettiler. Hollanda'ya geldiğimde erkeklerle ilişkim gizlice devam etti. Babam kısa sürede durumu fark etti ve beni bıçakla tehdit ederek, evden attı. 7 yıl sonra ailemle ilişkilerim yeniden başladı. Şimdi babamı arada bir görüyorum.'

Materialen

Er is recent prachtig materiaal tot stand gekomen dat kan dienen als vertrekpunt voor een gesprek over homoseksualiteit. Er is voor bijna elke groep wel een goede film of toneelstuk aan de hand waarvan een gesprek zou kunnen worden gevoerd.

Door Jale Şimşek zijn voor het IOT een aantal presentaties ontwikkeld om homoseksualiteit in Turkse kring bespreekbaar te maken. Voor zover u die nog niet kent kunnen wij ze u desgevraagd graag toezenden.

- Türk toplumunda eşcinsellik,
- Hollanda'da yaşayan Türk eşcinseller
- Aile içi iletişim ve mutlu aileler

Desgewenst kan ook een presentatie / inleiding op maat worden voorbereid.

Vorig jaar is met succes gebruik gemaakt van de documentaire rond ondermeer Orhan Bucaklı met de titel **Geloof in Liefde** (Tolerance United), die ingaat op religieuze aspecten van de aanvaarding van homoseksualiteit.

Door de Sportfederatie is een gesprek gehouden met voetballers naar aanleiding van het geruchtmakende interview op Kanaltürk (http://www.youtube.com/watch?v=M4kXp_6tR6c) met de scheidsrechter Halil İbrahim Dinçdağ.

Aanbevelenswaardig is zeker ook de film van Ali Karacabay **Allah heeft het zo gewild**.

Er is een prachtige film uitgebracht door de organisatie van ouders Listag, **Benim Çocuğum**, die zeker zal leiden tot een constructieve discussie.

Erg veel indruk heeft het toneelstuk **Bizde İnsanız** gemaakt van Toneelgroep Kulis uit Eindhoven. Het sluit erg goed aan bij de belevingswereld van een Turks publiek.

Van Theatergroep AanZ is er het toneelstuk **Gaia, een moeder** dat eveneens met succes voor een Turks publiek is vertoond.

Voor groepen die al minder moeite hebben om over homoseksualiteit te spreken kan ook de documentaire **De Turkse boot** worden aanbevolen.

Op een enkele bijeenkomst is gebruik gemaakt van het filmpje **Gay Murder – Turkey**.

Ook de documentaire **Kara Koyun (het Zwarte schaap)** van Can Çelebi gaat over de moord op Ahmet Yıldız.

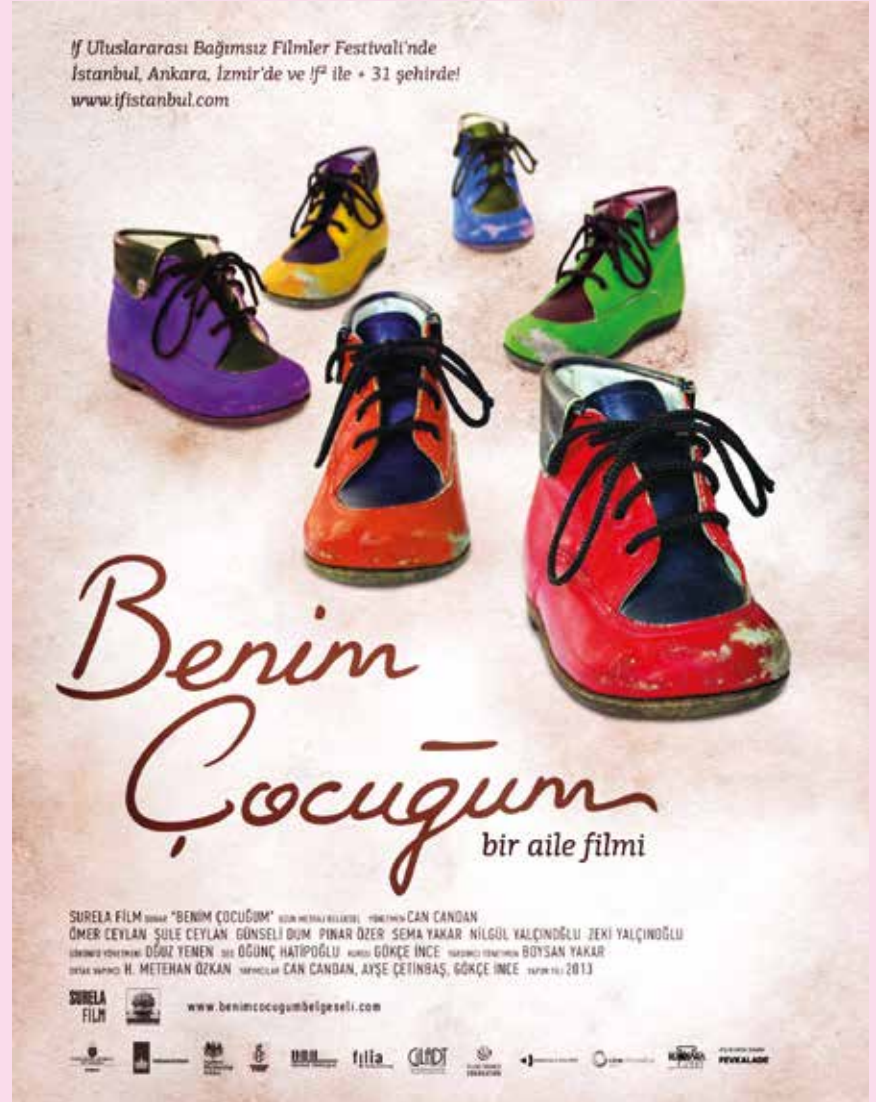
Kullanılabilecek materyaller

Son dönemlerde eşcinsellik konusunu tartışmaya açmak amacıyla uygun materyaller geliştirilmiştir. Hemen her düzeydeki grup için ayrı özelliklerde film veya tiyatro gösterisi mevcuttur. IOT'nin isteği üzerine, toplantılarda konuyu tartışmaya açmak amacıyla, Jale Şimşek tarafından bazı sunumlar hazırlanmıştır;

- Türk toplumunda eşcinsellik,
  - Hollanda'da yaşayan Türk eşcinseller
  - Aile içi iletişim ve mutlu aileler
- adıyla hazırlanan bu sunumları isteyenlere gönderebiliriz.

Arzu edilmesi durumunda toplantının özelliğine uygun şekilde sunum veya konuşma/konuşmacı hazırlanmasına, bulunmasına yardımcı olabiliriz.

Geçen yıl Orhan Bucaklı'nın hazırladığı ve eşcinselliğin kabullenilmesinde dini faktörlerin ele alındığı belgesel **Geloof in Liefde** (Tolerance United), büyük beğeniyle karşılanmıştı.

Hollanda Türk Spor ve Kültür Federasyonu tarafından düzenlenen toplantılarda Kanaltürk televizyonunda yayınlanan ve kamuoyunda geniş yankı bulan bir söyleşiden yararlanıldı. Söyleşide eşcinsel hakem Halil İbrahim Dinçdağ'ın başından geçenler konuşuluyordu. (http://www.youtube.com/watch?v=M4kXp_6tR6c)

Yapımcı ve yönetmen Ali Karacabay'ın (**Allah heeft het zo gewild.**) "Allah böyle istedi" isimli filmini de tavsiyeye değer buluyoruz.

Diğer taraftan Türkiye'de eşcinsellerin anne ve babalarının kurduğu Listag isimli dernek tarafından hazırlanan "Benim çocuğum" isimli fimin de tartışmalara önemli katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

Eindhoven'daki tiyatro grubu Kulis'in sahneye koyduğu **Bizde İnsanız** isimli oyun da izleyenler üzerinde büyük etki yaratıyor.

Nijmegen'den tiyatro grubu AanZ tarafından sahnelenen **Gaia, een moeder** isimli, oyun da beğenilen gösterilerden bir diğeri.

Eşcinsellik üzerine konuşmaktan çekinmeyen gruplar için **De Turkse boot** isimli belgesel filmi tavsiye edebiliriz.

Can Çelebi'nin Ahmet Yıldız'ın öldürülmesini konu alan "**Kara Koyun (het Zwarte schaap)**" isimli filmini de tartışmalarda kullanabilirsiniz.

STICHTING INSPRAAKORGAAN TURKEN IN NEDERLAND
HOLLANDA'DA TÜRKLER İÇİN DANIŞMA KURULU
Overlegorgaan van de Nederlandse regering